

LAPKRITIS

Lapkričio mėnesio tema – „ŠALTAS VĖJAS NEBAISUS“.

Lapkričio mėnesio veiklos:

- Oro gaudynės.
- Tyrinėju vėją. Kas užpūtė žvakutę?
- Plunksna čempionė.
- Lėktuvėlis ir snaigė mokosi skraidyti.

„ORO GAUDYNĖS“

Kas yra ORAS? Oras – dujos, supančios Žemę; vieta po dangumi, laukas; erdvė viršum Žemės (Kvėpuojame grynu oru. Išėjo į orą. Nebūk ore, eik į vidų. Užėjo šilti orai. Orų prognozė. Tai orelis!..).

Kas yra VĖJAS? Vėjas – gulsčia oro srovė (Pučia stiprus (šaltas, smarkus) vėjas. Dvelkia švelnus vėjelis...).

Vaikai, ar grupėje yra ORO, ar pučia VĖJAS?

„Skrudėliukai“ grupėje ėmė pūsti ir sukėlė vėją. O kadangi grupėje pūtė stiprus vėjas, tai net medžiai ėmė linguoti (vaikai vaizdavo linguojančius medžius).

Ką žinome apie vėją? Kam jis reikalingas? Kokių vėjų būna? Ar vėjo bijome? (lavinama vaikų sakytinės kalbos pasiekimų sritis).

Vėjas reikalingas jog vasarą nebūtų karšta ar tam, kad nupūstų debesis...

Išsikėlė hipotezę – laikant rankose maišelį ir bėgant su juo, tiek grupėje, tiek lauke pavyks į maišelį pagauti vėją (oro srovės).

Priemonės: celofaniniai maišeliai.

Pirmiausia vaikai išmėgino vėją pagauti grupėje, vėliau lauke. Buvo labai smagu.

Išvada – vėją (oro srovę) pavyko pagauti tiek grupėje, tiek lauke.

Su dideliu entuziazmu vaikai grupėje pūtė vėją, vaizdavo linguojančius medžius, dalyvavo vėjo gaudynėse grupėje ir lauke.

Na, o pietų miego liejo guašu, samprotavo kokios vėjas spalvos. Vaikai sakė, kad vėją galima spalvinti mėlynai arba žaliai.

„TYRINĖJU VĖJĄ. KAS UŽPŪTĖ ŽVAKUTĘ?“

„Skrudėliukų“ grupės vaikai atliko dar vieną įdomų eksperimentą. Jie norėjo išsiaiškinti, ar žvakės degimui reikalingas deguonis.

Priemonės: stiklainis, žvakė, degtukai.

Hipotezė. Uždegta žvakė užges, jeigu ją uždengsime stiklainiu, kadangi degimui reikalingas deguonis.

Vaikų spėjimas. 6 vaikai mano, kad uždegta žvakė užges, jeigu ją uždengsime stiklainiu, o 5 vaikai mano, jog žvakė neužges. Nuomonės pasiskirstė beveik po lygiai.

Šios dienos eksperimentą pradėjome pokalbiu. Ar grupėje pučia vėjas? Ar galime vėją sukelti? Ar grupėje yra oro? Kas nutiktų jeigu žmogus nekvėpuotų? Kas nutiks žvakutei, jeigu į ją pūsime orą (sukelsime vėją)? (lavinama vaikų sakytinės kalbos pasiekimų sritis).

Bandymo metu buvo labai smagu vis užpūsti žvakę. Vienas vaikas vis kartojo „Rasa, žvakė smirda“. Vaikus pralinksmino, kai žvakę uždengė stiklainiu ir jos niekaip nepavyko užpūsti.

Rezultatas vaikus nustebino, nes ramiai palikta žvakė uždengtą stiklainiu vis tik užgeso. Eksperimentas „Tyrinėju vėją. Kas užpūtė žvakutę?“ parodė, jog deguonis reikalingas, kad ugnis degtų.

Išvada. Žvakė užgeso kai deguonis esantis stiklainyje baigėsi.

Hipotezė pasitvirtino ne visiems eksperimente dalyvavusiems vaikams, nes 5 vaikai manė, jog žvakė neužges.

„PLUNKSNA ČEMPIONĖ“

Priemonės: plastilinas, plunksnos.

Ikimokyklinukai (2-3 metai) su mokytojos pagalba pagamino tris kamuoliukus iš plastilino, išmeigė tris plunksnas.

Individualus pokalbis su vaiku: Kokias spalvas matai? Kuris kamuoliukas yra geltonos spalvos? Kuris kamuoliukas yra didžiausias? Kuris kamuoliukas yra mažiausias? Kaip manai kuri plunksna nuskries toliausiai? (lavinama vaikų sakytinės kalbos pasiekimų sritis).

„Sruzdėliukų“ grupės vaikų spėjimas – toliausiai nuskries plunksna, kuri yra raudoname dideliame plastilino kamuolyje.

Lenktynės prasidėjo! Visi vaikai leido plunksnas, kas kart gavo vis kitokį rezultatą. Tuomet kalbėjome kodėl taip atsitiko. Taigi skiriasi vaikų ūgis, rankos ilgis, kiekvienas turi nevienodai jėgos, vieni plunksnas metė atsargiai, o kiti stipriai.

Nutarėme, kad ir Rasa pamėgins paleisti plunksnas tik visas mes su ta pačia jėga. Bandėme net keletą kartų ir mūsų hipotezė pasitvirtino. Toliausiai nuskriejo plunksna, kuri buvo didžiausiame raudoname plastilino kamuolėlyje.

Pasiūliau vaikams pasigaminti norimos spalvos plastilino kamuolėlį, kiekvienas pasirinko norimos spalvos plastilino gabalėlį, pagamino kamuoliuką, į kurį vietoj plunksnos įsmeigė pirmąją vardo raidę. Skaičiavo kiek kokios spalvos kamuoliukų gavo: 2 geltonos, 5 žalios, 3 raudonos. Nubraižėme stulpelinę diagramą, Vaikai suprato, kad daugiausiai yra žalios spalvos plastilino kamuoliukų.

Po pietų miego ikimokyklinukai spalvino plunksną čempionę ir kitas... Atkreipiau vaikų dėmesį į pasirinktas spalvas. Tai Lietuvos vėliavos spalvos.

„LĒKTUVĒLIS IR SNAIGĒ MOKOSI SKRAIDYTI“

Priemonės: staigmenų dėžutė, spalvotas popierius lėktuvėlių ir snaigių gamybai, sausi klijai.

Staigmenų dėžutė uždaryta. Vaikai, atspėkite kas dėžėje?. Pagaminta iš spalvoto popieriaus, gali skristi.

Emilijus iš kart atspėja, jog tai lėktuvėliai.

Klausinėjau vaikų toliau. Koks šiandien oras, ar lauke lyja, ar pučia vėjas... Kas be lietaus dar gali kristi iš dangaus ir tirti delne?.. Šiek tiek ilgiau užtrukome, bet visgi Viltei pavyko atspėti, kad tai snaigės.

Išsiskaičiuojame kas atidarys paslaptinę dėžutę.

Skrido oro lėktuvėlis,

Jam sugedo motorėlis.

Kiek reikės vinių.

Pasakyki tu!

Pasiseka Liepai.

Atidarius dėžutę papasakoju vaikams apie snaigę, kuri netirpsta.

Iš dangaus, lėtai supdamasi, leidosi Snaigė. Dar buvo ruduo. Snaigė krito iš lėto, buvo didelė ir graži, o toji, apie kurią pasakoju, buvo pati didžiausia ir gražiausia.

Kalbamės ir mokomės kelti hipotezę. 4 vaikai spėja, jog snaigė nuskris toliau už lėktuvėlį, o 9 mano atvirkščiai.

Išsikeliame hipotezę – lėktuvėlis nuskris toliau už snaigę.

Ir LENKTYNĖS prasideda!

Po įnirtingos kovos paaiškėjo, kad lėktuvėlis nuskrenda toliau už snaigę.

Išvada. 9 vaikam pavyko atspėti, kad lėktuvėlis skris toliau už snaigę, 4 vaikam hipotezė nepasitvirtino.

Buvo smagu laidyti lėktuvėlius, o snaiges nupūsti nuo delno ne taip jau ir lengva.

Ikimokyklinio ugdymo mokytoja Rasa Juknevičienė.